

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124180 Fax : 210-2124524

Αθήνα 16/1/2018
Αριθμ. Πρωτ.:193/130727

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στις αγροτικές περιοχές»

ΣΧΕΤ: **Η Ερώτηση 1776/4.12.2017**

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση, που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Ν. Νικολόπουλος**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Όσον αφορά στο στρατηγικό σχέδιο παραγωγικής ανασυγκρότησης, σημειώνεται ότι από τις βασικότερες προτεραιότητες της πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη, σε ευρωπαϊκό αλλά και εθνικό επίπεδο, αποτελεί η αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού και η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στις αγροτικές περιοχές. Αν και υπάρχουν θετικές εξελίξεις, όσον αφορά στην ηλικιακή σύνθεση του ανθρώπινου δυναμικού της ελληνικής γεωργίας, σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, κυρίως ως αποτέλεσμα των σχετικών συγκρηματοδοτούμενων δράσεων, η ευρωπαϊκή γεωργία χαρακτηρίζεται από γερασμένο ανθρώπινο δυναμικό, γεγονός που περιορίζει τις ευκαιρίες για βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς της.

Οι νέοι σε ηλικία γεωργοί είναι:

- πιο δυναμικοί και έχει φανεί ότι οι αγροτικές εκμεταλλεύσεις, των οποίων οι αρχηγοί είναι λιγότερο από 55 ετών, έχουν καλύτερες επιδόσεις, όσον αφορά στο οικονομικό μέγεθος, στην παραγωγικότητα εργασίας, στον προσανατολισμό προς την αγορά κ.λπ.

και

- πιο ανοικτοί σε νέες ιδέες και με μεγαλύτερη ικανότητα απορρόφησης γνώσεων, υιοθέτησης καινοτόμων πρακτικών και διαδικασιών, ανάληψης μεγαλύτερου επιχειρηματικού ρίσκου και περιβαλλοντικής δέσμευσης σε θέματα φυσικών πόρων, προσαρμογής και μετριασμού του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής κ.λπ.

Προκειμένου να αυξηθεί η παραγωγικότητα της ελληνικής γεωργίας είναι ανάγκη να εξασφαλιστεί μία συνεχιζόμενη βελτίωση της ηλικιακής διάρθρωσης του ανθρώπινου δυναμικού της, σε συνέργεια με αντίστοιχες παρεμβάσεις του Πυλώνα Ι (εθνικό απόθεμα, ενίσχυση γεωργών νεαρής ηλικίας), δεδομένης και της διαφαινόμενης τάσης επιστροφής νέων στην ύπαιθρο.

Ως εκ τούτου, απαιτείται η ενίσχυση εισόδου νέων γεωργών και η ανάληψη της αρχηγίας γεωργικών εκμεταλλεύσεων από τις προηγούμενες γενιές, με επαρκές αρχικό παραγωγικό δυναμικό, ικανό να στηρίξει τη μελλοντική ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα της γεωργίας και της κτηνοτροφίας.

Για την καλύτερη ενσωμάτωση των νέων γεωργών στο παραγωγικό περιβάλλον, θα πρέπει να συνδυαστούν τα κίνητρα για την πρώτη εγκατάσταση νέων στη γεωργία με αυξημένα κίνητρα για επενδύσεις, που θα επιτρέψουν τη διαρθρωτική προσαρμογή τους, καθώς επίσης και με παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών και επαγγελματική κατάρτιση.

Οι διαπεριφερειακές διακυμάνσεις στην ηλικιακή σύνθεση των αρχηγών των γεωργικών εκμεταλλεύσεων είναι μεγάλες και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να προσεγγιστούν χωρικά, καθώς επίσης και στη βάση των περιφερειακών ιδιαιτεροτήτων, που τεκμαίρονται από τις στρατηγικές τους ή/και τις RIS3. Ο τομέας της κτηνοτροφίας εμφανίζεται πιο γερασμένος και από αυτό το γεγονός προκύπτει η ανάγκη να του δοθεί προτεραιότητα.

Οι ανωτέρω διαπιστώσεις λήφθηκαν υπόψη στον σχεδιασμό του εγκεκριμένου Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020. Συγκεκριμένα, οι στρατηγικές του προτεραιότητες περιλαμβάνουν την ηλικιακή ανανέωση του παραγωγικού δυναμικού του πρωτογενή τομέα, μέσω της παροχής κινήτρων για την εγκατάσταση νέων αγροτών, αξιοποιώντας την τάση επιστροφής νέων ανθρώπων και μάλιστα με σημαντικά προσόντα (εκπαίδευση και εμπειρία), λόγω της οικονομικής κρίσης, από τον αστικό προς τον αγροτικό χώρο, συμβάλλοντας έτσι στην αντιμετώπιση της ανεργίας που ιδιαίτερα στην κατηγορία των νέων φτάνει το 60%.

Ο συγκεκριμένος στόχος σχετίζεται με την πληθυσμιακή ανανέωση των απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα, την προσέλκυση νέων ανθρώπων και τη διαμόρφωση ενός ευνοϊκού πλαισίου για την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας στις αγροτικές περιοχές, με στόχο τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης. Επίσης, σχετίζεται με την αναβάθμιση των δεξιοτήτων μέσω της κατάρτισης και με τη συμβουλευτική υποστήριξη των απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα.

Ειδικότερα, στο πλαίσιο του Μέτρου 6.1 «Εγκατάσταση Νέων Γεωργών» του νέου ΠΑΑ 2014-2020, το οποίο έχει ήδη προκηρυχτεί με 241 εκατ. € δημόσια δαπάνη, προβλέπεται η παροχή κατ' αποκοπή ποσού ενίσχυσης για την είσοδο νέων έως και 40 ετών στη γεωργική απασχόληση και την πρώτη τους εγκατάσταση σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις. Εκτός της ηλικιακής ανανέωσης, βασικός στόχος είναι η δημιουργία επιχειρηματιών γεωργών, οι οποίοι με το πέρας της στήριξης θα διαθέτουν κατάλληλα εφόδια και βιώσιμες εκμεταλλεύσεις. Σημειώνεται ότι το ποσό ενίσχυσης κυμαίνεται από 17.000€ έως 22.000€ ανά δικαιούχο φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ανάλογα με την κατεύθυνση της καλλιέργειας/εκτροφής και την περιοχή εγκατάστασης.

Ο σχεδιασμός του μέτρου έγινε στη βάση απλοποίησης, απλούστευσης του θεσμικού πλαισίου και επιτάχυνσης των διαδικασιών εφαρμογής του σε σχέση με την προηγούμενη προγραμματική περίοδο και, συγκεκριμένα, μέσω:

- της εκχώρησής του στις ελληνικές Περιφέρειες,
- της αύξησης της μέσης ενίσχυσης ανά δικαιούχο,
- της υιοθέτησης ηλεκτρονικών και διαδικτυακών μηχανογραφικών εφαρμογών για την ταχεία υποβολή, αξιολόγηση, ένταξη, παρακολούθηση και πληρωμή των δικαιούχων και διασύνδεσή τους με λοιπές υποστηρικτικές βάσεις (Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων, ΟΠΣΑΑ, ΠΔΕ κ.λπ.),
- της δυνατότητας για πρώτη φορά συμμετοχής νομικών προσώπων στο μέτρο ως δικαιούχων στήριξης,
- της απλούστευσης προσδιορισμού και τεκμηρίωσης του χρόνου πρώτης εγκατάστασης, με την αίτηση και εγγραφή των υποψηφίων στο μητρώο αγροτών και αγροτικών εκμεταλλεύσεων ως «νεοεισερχόμενοι» στον αγροτικό τομέα επαγγελματίες αγρότες, αντί της υποβολής πληθώρας λοιπών δικαιολογητικών.

Επισημαίνεται ότι το μέτρο των νέων γεωργών προκηρύχθηκε σε συνεργασία με τις Περιφέρειες, με όλο τον διαθέσιμο προϋπολογισμό του, ύψους 241 εκατ. €, καθώς διεγνώσθη έγκαιρα το εξαιρετικά μεγάλο ενδιαφέρον που εκδηλώθηκε. Εντός του 2017, εγκρίθηκαν σε πρώτη φάση 10.000 υποψήφιοι, στους οποίους και καταβλήθηκε ήδη η α' δόση ενίσχυσης. Σε δεύτερη φάση θα υπερδεσμευτούν επιπλέον πόροι, ύψους 24,1 εκατ. €, για την κάλυψη επιλαχόντων υποψηφίων, ενώ, ταυτόχρονα, προδημοσιεύθηκε και η 2η πρόσκληση του μέτρου για όσες από τις Περιφέρειες δεν κάλυψαν τον διαθέσιμο προϋπολογισμό της πρώτης πρόσκλησης.

Τέλος, σημειώνεται ότι η ένταξη στο εν λόγω μέτρο δύναται να συνδυαστεί και με άλλα μέτρα του ΠΑΑ 2014-2020, όπως:

- 4.1 Επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις με αυξημένα ποσοστά ενίσχυσης για δικαιούχους νέους γεωργούς,
- 1.1 Επαγγελματική κατάρτιση και απόκτηση δεξιοτήτων με δράση κατάρτισης και ανάπτυξης δεξιοτήτων για νέους γεωργούς. Το μέτρο έχει ήδη προκηρυχθεί με 10 εκατ. € και αναμένεται η έναρξη εφαρμογής του από τον ΕΛΓΟ - ΔΗΜΗΤΡΑ.
- 3.1 Συστήματα ποιότητας γεωργικών προϊόντων και τροφίμων
- 2.1 Χρήση συμβουλευτικών υπηρεσιών
- 9.1 Σύσταση ομάδων και οργανώσεων παραγωγών.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Βουλευτή κ. Ν. Νικολόπουλο